

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Маргарита Николова Чешмеджиева

на дисертационен труд за придобиване на образователната и научна степен „доктор”

Област на висше образование: 3. Социални, стопански и правни науки

Професионално направление: 3.6 Право

Докторска програма: „Правна социология. Правна информатика”

Автор на дисертационния труд: **Пирин Русланов Соколов**, докторант в задочна форма на обучение в секция „Публичноправни науки” в Института за държавата и правото при Българска академия на науките

Тема на дисертационния труд: „**Статут на Агенция по вписванията като административен орган и правомощията на служителите (правно – социологическо изследване)**”

Научен ръководител: проф. д-р Веселина Канатова – Бучкова, проф. д-р Стефка Наумова

Основание за представяне на становището: участие в състава на научно жури, определено със Заповед № РД 09-47/03.07.2024 г. на Научния секретар на Института за държавата и правото при Българска академия на науките.

I. Общи данни за процедурата и докторанта

Процедурата е открита и се провежда съгласно изискванията на ЗРАСРБ, Правилника за прилагането му и Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и за заемане на академични длъжности в Института за държавата и правото при Българска академия на науките.

Пирин Соколов е завършил висше образование по специалност „Политикономия” в УНСС през 1984 г. и специалност „Право” в Русенски университет „Ангел Кънчев” през 2003г. Кандидатът за придобиване на образователна и научна степен „доктор“ Пирин Соколов е зачислен за докторант в задочна форма на обучение, по докторска програма „Правна социология. Правна информатика”, професионално направление 3.6 Право, в секция „Публичноправни науки” на ИДП при БАН през 2018 г., с научен ръководител

проф. д-р Веселина Канатова-Бучкова и проф. д-р Стефка Наумова. Г-н Соколов е положил успешно и в срок всички изпити, които са предвидени в неговия индивидуален план, а през 2022 г. е отчислен с право на защита.

За изготвяне на становището са ми предоставени: автобиография, заповед за зачисляване на докторанта, дисертационен труд, автореферат, списък на научните публикации на Пирин Соколов, заповед за отчисляване с право на защита, декларация за оригиналност на труда.

II. Обща характеристика на дисертационния труд и приносни моменти.

Представеният на нашето внимание от докторант Пирин Соколов дисертационен труд е посветен на интересен и актуален въпрос. Значимостта на разработката се определя от обстоятелството, че до този момент липсва цялостно самостоятелно научно изследване в българската правна литература, което да представя едновременно юридическата и социалната функция на вписването като правнорегламентирана дейност, осъществявана Агенцията по вписванията. Изборът на темата на изследването е детерминиран от трайни професионални и научни интереси на докторанта по разглежданите въпроси.

Няма съмнение, че докторантът познава добре проблема като е подходил към неговото разработване задълбочено и с научна добросъвестност. Считам, че обектът и предметът на научното изследване са правилно дефинирани. Използваната методология е позволила в най-голяма степен да бъдат постигнати поставените цели на изследването и да се даде адекватен отговор на задачите, решавани в дисертационния труд.

Дисертационният труд е в обем от 238 страници и се състои от увод, три глави, заключение, библиографска справка за използвана литература и приложения. Библиографията включва 76 източника на кирилица и латиница. Позоваванията под линия са 100 на брой.

В увода докторантът обосновава актуалността на изследването, очертава обекта, предмета, основната цел и задачи на дисертационния труд, научната новост, приносите и съдържанието на дисертационното изследване.

В **първа глава** се разглежда спецификата на правния статус и социалното предназначение на Агенцията по вписванията. Представени са основните характерни особености на вписването, неговите правни последици и социалното му значение.

Застъпена е тезата, че отделните видове действия по вписването имат отношение към правния статус и социалното значение на Агенцията по вписванията. В тази част се разглежда правната уредба и структурата на Агенцията. Отделено е място на историческото развитие и съвременните тенденции в административно-правната уредба на правомощията на Агенцията. Положително оценявам като приносен момент на изследването направения анализ на спецификата и характерните особености на Агенцията по вписванията като административен орган като преди всичко вниманието тук е съсредоточено върху Имотния регистър, Търговски регистър и Регистър на юридическите лица с нестопанска цел.

Втора глава е посветена на правомощията на Агенцията по вписванията, като особено внимание е отделено на правния статут и функциите на съдията по вписванията и на правомощията на общата и на специализираната администрация. С цел по-пълното представяне на Агенцията по вписване като специфичен административен орган, акцентът е поставен върху анализа на правомощията на служителите в общата администрация и на правомощията на служителите в Службите по вписванията и Службите по регистрацията. Въз основа на направения анализ докторантът е набелязал основните проблеми в дейността на Агенцията по вписвания и е дал предложения за тяхното преодоляване, което заслужава внимание и е принос на труда.

Глава трета е фокусирана на проведеното от автора емпиричното изследване върху правното съзнание на служителите от Агенция по вписванията, чиято основна цел е да се дадат насоки за преодоляване на девиантно поведение сред тях и в други референтни социални групи. Направен е задълбочен правно-социологически анализ на функционалната връзка между правосъзнанието на служителите от Агенцията по вписване и ефективност на производството по вписване, което оценявам положително и безспорно е принос на дисертационното изследване. Идентифицирани са основните проблеми и пропуски в дейността на Агенцията. Принос на труда са резултатите от направеното изследване, които могат да се ползват за промяна на законодателството в тази област.

Авторефератът коректно и точно отразява обобщено съдържанието на дисертационния труд по глави, актуалността, използваните методи на изследване, научната новост и практическото значение на изследването.

Представен е списък със седем публикации на докторанта по темата на дисертационния труд. Публикациите на докторант Соколов показват, че неговите научните интереси и резултати от дейността му са станали публично достояние. Публикациите са резултат на личните усилия на докторанта и безспорно са повлияни от неговия професионален опит.

III. Критични бележки и препоръки

Както всяко първо научни изследване предложеният ми за становище дисертационен труд има своите слабости и несъвършенства. В този смисъл към дисертационния труд могат да бъдат отправени някои критични бележки.

Трудът се нуждае от редакция и отстраняване на допуснати технически и правописни грешки. Смятам, че уводът е твърде голям по обем като част от съдържащата се в него информация, следва да намери място в глава първа.

Дисертационното изследване би спечелило, ако докторантът направи сравнително-правен анализ на правния статут и правомощията на Агенцията по вписвания с чужди страни, въз основа на който могат да се направят и съответните изводи и предложения.

Добре е в изложението да не се посочват цели разпоредби на нормативни актове.

Препоръчително е по-ясно и категорично изразяване на собствено си мнение по разглежданите въпроси.

IV. Заключение

В заключение изразявам положителната си оценка, че представеният за защита пред научно жури дисертационен труд на тема **„Статут на Агенция по вписванията като административен орган и правомощията на служителите (правно –социологическо изследване)“** отговаря на изискванията на чл. 6, ал. 3 от ЗРАСРБ и на чл. 27, ал. 2 от Правилника за прилагането му, съдържа научни и научно-приложни резултати, представляващи принос в науката, и показва, че кандидатът притежава способност за разработване на самостоятелни научни изследвания, поради което убедено ще гласувам положително да бъде присъдена образователната и научна степен **„доктор“** по професионално направление 3.6. Право, научна специалност **„Правна социология. Правна информатика“** на **Пирин Русланов Соколов**.

03.09. 2024 г.

Изготвил становището:

доц. д-р Маргарита Чешмеджиева